

УДК 027.7:[001.9:303.71]

Валентина Білоус,
директор бібліотеки Вінницького державного
педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
ORCID ID0000-0003-2998-400X

Наукометричні та бібліометричні практики у діяльності бібліотеки закладу вищої освіти

У статті підкреслено важливість збільшення рівня присутності науки у глобальному науково-інформаційному просторі. Визначено основні напрями діяльності бібліотеки сучасного закладу вищої освіти. Показано роль бібліотеки у збільшенні публікаційної активності науковців у світлі чинних нормативних документів про освітню діяльність. Акцентовано увагу на питанні впровадження наукометричних та бібліометричних технологій. Висвітлено досвід роботи бібліотеки Вінницького педуніверситету.

Ключові слова: публікаційна активність, БД WoS, БД Scopus, Google Scholar, бібліометричні та наукометричні технології, бібліотека Вінницького педуніверситету.

Постановка проблеми. Нові освітні стандарти вимагають відповідності міжнародним стандартам та впровадження якісних змін у всі сфери діяльності сучасного закладу вищої освіти. З метою підвищення рейтингу навчального закладу, розповсюдження та збільшення відкритості наукових публікацій заклади освіти розвивають інституційні політики та стратегії щодо контролю та якістю результатів досліджень, доступності та наукового впливу, активно використовуючи різноманітні методи вимірювань. На часі актуальним є питання збільшення внеску бібліотек вищої школи у розвиток інституціональних місій і цілей, впровадження нового спектра послуг, спрямованих на підтримку фахової комунікації, моніторинг, аналіз та інтеграцію результатів досліджень до світового наукового простору формування позитивного іміджу установи у країні та світі [7, с.15]. Інформаційно-аналітичний моніторинг та наукометричні практики сьогодні є особливо важливим і затребуваними напрямками роботи у бібліотеках закладів вищої освіти (ЗВО).

Аналіз актуальних наукових досліджень і публікацій. Питанню діяльності бібліотеки та створення інноваційних бібліотечних сервісів присвячено чимало робіт, дана тема розглядається на наукових конференціях, семінарах, висвітлюється на сторінках фахових видань. Методологію та інструментарій наукометрії та бібліометрії вивчають та висвітлюють на сторінках фахових видань Г. Асєєв, О. Жабін, Л. Костенко, В. Копанєва, О. Кузнецов, Є. Кухарчук, Т. Симоненко та інші. Проблема актуальності впровадження наукометричних практик у бібліотеці знаходиться у центрі досліджень вчених та практиків бібліотечної справи – Т. Борисової, Т. Колесникової, В. Копанєвої, Є. Кухарчук, С. Назаровця, Н. Ніколаєнко, О. Сербіна, Т. Ярошенко та багатьох інших.

Мета статті – показати роль бібліотеки у процесах збільшення представництва університетської науки в глобальному просторі наукових комунікацій, акцентувати увагу на актуальність діяльності щодо впровадження методів інформаційно-аналітичного моніторингу, обґрунтувати важливість впровадження бібліометричного аналізу публікаційної активності, сприяння підвищенню рейтингу вчених та університету.

Виклад основного матеріалу. Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, виконуючи свою основну місію, прагне, щоб рівень наданих нею послуг відповідав європейським стандартам, активно розвиває інноваційні напрями діяльності, бере на себе відповідальність за поширення результатів наукових досліджень вчених інституції [3], адаптує університетську науку у світовий

інформаційний простір, сприяє підвищенню рейтингу навчального закладу та формуванню бренда науковця. Нові бібліотечні сервіси із супроводу університетської науки сприяють науковій діяльності університету та включають:

- інформаційну підтримку науково-дослідницької діяльності;
- впровадження у практику діяльності нові моделі наукової комунікації;
- інтеграцію результатів наукових досліджень до світових баз даних (БД) наукової інформації (повнотекстові, реферативні, наукового цитування);
- моніторинг, аналіз і діагностування рівня видимості й впливовості результатів наукових досліджень ЗВО та його періодичних видань у світовому науковому інформаційному просторі;
- допомогу науковцям у створенні (упорядкуванні) авторських профілів у БД Scopus, Google Scholar, у бібліографічних менеджерах та спеціалізованих соціальних мережах, реєстрах ідентифікаторів автора Researcher ID та ORCID;
- рекомендації щодо вдосконалення редакційних політик періодичних видань ЗВО відповідно до міжнародних стандартів;
- аналіз відповідності періодичних видань ЗВО вимогам наукометричних та реферативних БД;
- укладання інтерактивних предметно-орієнтованих списків відповідно до напрямів діяльності університету: наукових журналів відкритого доступу; журналів за метриками Scopus та Web of Science (WoS);
- збирання, упорядкування та систематичний аналіз інформації щодо публікаційної активності авторів (бібліографічний опис монографій, дисертацій, авторефератів дисертацій, статей із наукових журналів, докладів на конференціях та ін.) та їх наукової метрики;
- створення тематичних відеороликів з підтримки наукових досліджень;
- навчання вчених різним аспектам інформаційного пошуку, роботі зі світовими БД наукового цитування, соціальними науковими мережами та ін.;
- проведення бібліометричних досліджень щодо різних аспектів публікаційної активності науковців ЗВО та ін. [1].

Акценти університетської бібліотеки спрямовуються на формування електронних ресурсів, популяризацію ідей відкритого доступу, побудову загальнодоступних архівів наукової інформації, підвищення вебметричного рейтингу університету. Підвищення рейтингу ЗВО спонукає до зміни принципових підходів у висвітленні результатів наукових досліджень. Високий рейтинг дослідника в науковій спільноті дає можливість співпраці з провідними світовими вченими й інституціями, отримання грантів, державних замовлень тощо.

На засіданні вченої ради університету було піднято питання актуалізації оприлюднення результатів науково-дослідної роботи викладачів ВДПУ. На бібліотеку покладено завдання: організувати спеціальні тренінги, семінари за участю провідних спеціалістів, інформувати науковців університету з питань міжнародної наукометрії з метою підвищення рейтингу викладачів університету. Фахівці бібліотеки проводять семінари-тренінги з базових питань наукометрії та бібліометрії, індивідуальні та групові заняття з інформаційної культури, надають консультації щодо реєстрації в наукометричних БД та з культури публікації (оформлення наукових статей, визначення ключових слів, складання списків літератури), створюють відео ролики, презентації. Для задоволення інформаційних потреб вчених університету бібліотека вивчає і досліджує процеси створення ресурсів, розвиток та використання мережевих технологій, забезпечує доступ до власних та світових продуктів, здійснює пошук ефективних методів обслуговування користувачів, впроваджує різноманітні методи вимірювання. Важливе місце відводиться наукометричним дослідженням та бібліометричним технологіям, мета яких – дати об'єктивну картину розвитку наукового напрямку, оцінити його актуальність, потенційні можливості, закони формування інформаційних потоків і поширення наукових ідей. Наявність публікацій вченого в

наукометричних базах є обов'язковим показником його наукової активності і продуктивності, а цитування у БД суттєво впливає на показники навчального закладу в різних рейтингових системах. Підвищення якості наукових публікацій, актуальність тематики, а також рейтинг видання, в якому вони надруковані та відображення їх у міжнародних науко метричних БД – вимога сьогодення.

Одним з ефективних шляхів підвищення міжнародного рейтингу університету є розміщення наукового доробку вчених та молодих науковців в Інституційному репозитарії, який є джерелом забезпечення вільного доступу до публікацій наукових працівників університету та нараховує майже 4 тис. документів. Використання репозитарію дає можливість науковцю підвищувати індекс цитування праць, забезпечувати тривале зберігання та накопичування обсягу публікацій.

Сьогодні науковець усвідомлює, що наукові публікації є не тільки формальною вимогою для отримання наукових ступенів та вчених звань, а базовим показником, що відображає його наукову діяльність. Редакційна політика спрямована на підвищення авторитетності фахових збірників, піднесення їх рівня до відповідних наукових світових стандартів. А це, насамперед, академічна чесність авторів публікацій, залучення до рецензування широкого кола фахових рецензентів не лише України, але і зарубіжних країн [2, с. 16]. Публікаційна політика університету орієнтована на: публікації в індексованих наукових журналах (наукометричних БД); публікації в Інституційному репозитарії.

Публікаційна активність – результат науково-дослідної діяльності автора, втілений у вигляді наукової публікації. Сьогодні рейтингова успішність роботи всього професорсько-викладацького складу оцінюється не за загальною кількістю опублікованого матеріалу, а за наявністю статей в найавторитетніших міжнародних базах WoS та Scopus. Бібліотека проводить роботу з поширення наукових робіт викладачів, аспірантів, науковців університету в Інтернет-середовищі, продовжує брати участь у проектах, що впливають на індексування робіт наукометричною системою Google Scholar:

- поширення наукових робіт викладачів, аспірантів, науковців університету з метою впливу на підвищення індексування робіт наукометричною системою Google Scholar в Інтернет-середовищі через участь у проектах «Україніка наукова», архівів наукових видань університету в репозитарії;

- створення і моніторинг профілю університету і профілів наукових журналів у Google Scholar з відображенням їх в інформаційно-аналітичній системі «Бібліометрика української науки»;

- проведення спільних засідань кафедр і бібліотеки, практичних занять щодо роботи з міжнародними БД для поліпшення показників публікаційної активності авторів, якісного відображення наукового доробку кафедр в профілях Google Scholar.

Бібліотека, перебудовуючи власну діяльність на максимальний розвиток сервісів із підтримки наукових публікацій, надає допомогу з інтегрування публікацій у світові БД, розвиває сервіси із підтримки наукових публікацій.

Відбулося зміщення вектора уваги до пріоритетності надання послуг автору-вченому. Фахівці бібліотеки надають консультації та практично допомагають зареєструватися у реєстрах ідентифікаторів автора ORCID, наукометричних БД (Google Scholar, Scopus), міжнародній наукометричній БД «Index Copernicus». Першочергове завдання вбачалося у тому, щоб фахові збірники увійшли до якомога ширшого кола реферативних та наукометричних баз наукової літератури. Створення та підтримка в активному стані наукових профілів в онлайн мережі – запорука зростання наукової впливовості. Створено профілі вчених університету, профіль установи та наукових фахових видання у «Бібліометриці української науки» у середовищі Google Академія. Науковці університету активізували цю роботу (100% наукові працівники університету зареєстровані у «Бібліометриці української науки», що містить інформацію про публікаційну активність і цитованість їхніх праць) та активно публікуються у міжнародних наукометричних БД.

Так станом на 20.11.18р статистика цитувань профілю університету –15302; h-індекс – 45; 10-індекс – 364; 46 місце серед 151 ЗВО та науково-дослідних установ України.

Співробітники бібліотеки проводять моніторинг наявних бібліометричних профілів науковців і реєстрацію їх у системі «Бібліометрика української науки», систематично відстежують показники діяльності, звертаються до системи щодо активізації профілів, здійснюють редакцію авторських профілів та наукових колективів (університету, факультетів, кафедр, наукових періодичних видань). Всього відстежується у Google Scholar 411 профілів науковців. Всі кафедри університету створили профіль у «Бібліометриці української науки», який постійно відстежується та наповнюється. Створено профілі наукових періодичних видань ВДПУ: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми (h-індекс 12); Наукові записки ВДПУ. Серія: Педагогіка і психологія (h-індекс 7); Фізична культура, спорт та здоров'я нації (h-індекс 7); Наукові записки ВДПУ. Серія: Історія (h-індекс 5); Наукові записки ВДПУ. Серія: Філологія (мовознавство) (h-індекс 4); Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування (h-індекс 3).

МОН України оплатило доступ до престижних міжнародних БД Scopus та WoS для українських ЗВО. Вітчизняні науковці та студенти отримали змогу вивчати інформацію про новітні дослідження в іноземних університетах і лабораторіях та шукати партнерів для власних проєктів. Серед критеріїв відбору: кількість наукових та науково-педагогічних працівників; обсяг залучених фінансових ресурсів на наукові дослідження і розробки (найбільш узагальнено характеризує активність і мотивацію до наукової діяльності колективу закладу); кількість наукових публікацій в Scopus та WoS (певною мірою характеризує якість наукових результатів у зрозумілому для світового наукового товариства форматі).

У 2017 р. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського отримав річний доступ до платформи WoS за результатами конкурсу МОН України через Державну науково-технічну бібліотеку України.

Бібліотека виступила координатором даного процесу. Посилання на ресурс розміщено на головній сторінці сайту. Працівники бібліотеки вивчили ресурс та виконували оперативне консультування з різних питань його використання, з організації розширеного пошуку в WoS, формування аналітичних діаграм та звітів. Для ефективного використання ресурсу для науковців університету організовано участь у безкоштовній серії вебінарів (спікер – І. Тихонкова, фахівець з навчання та аналітичних ресурсів компанії Clarivate Analytics), на яких йшлося про те, як підвищити публікаційну активність та якість наукових статей, шукати наукові видання для публікацій, планувати наукову кар'єру.

З метою створення профілю університету з інформацією про авторів і цитування публікацій в індексі наукового цитування Scopus бібліотека скористалася унікальною пропозицією Elsevier за сприяння МОН України та отримала безкоштовну підтримку щодо

актуалізації інформації в профілі університету, доповнення профілю публікаціями зі складними варіантами назв установи (афіліція), забезпечено коректне упізнання статей у майбутньому та автоматичне під'єднання їх до профілю.

У 2018 р. Вінницький педуніверситет отримав доступ до двох електронних наукових БД WoS та Scopus, що дозволить науковим працівникам працювати з найактуальнішою інформацією, сприятиме значному підвищенню якості наукових досліджень та рейтингу ЗВО.

Наукометричні БД Scopus і WoS – найвпливовіші БД, реєстрація в яких може стати результатом багатьох років копіткої роботи з поліпшення якості наукових статей, підвищенню рівня інтеграції журналу і його авторів в світове дослідницьке співтовариство, застосування стандартів оформлення наукової інформації. Модерація журналів тут найсуворіша, а вимоги найжорсткіші. Заявки розглядаються більше року або протягом декількох років. Індексація в цих базах свідчить про найвище визнання журналу в науковому середовищі.

Бібліометричні показники WoS та Scopus використовуються:

1. Для порівняння внеску університетської науки в національну та світову скарбницю (у вигляді рейтингів наукових і навчальних закладів, у т.ч. за даними Scopus та «Консолідованого рейтингу ЗВО України»).

2. Для здійснення аналізу щодо виконання ЗВО критеріїв надання статусу національного (Постанова Кабінету Міністрів України № 912 від 22.09.2017).

3. Для проходження державної атестації ЗВО (Постанова Кабінету Міністрів України № 652 від 22.08.2018). п. 8. Атестаційна оцінка як індивідуальна характеристика досягнень закладу вищої освіти за науковим напрямом обчислюється як сума значень показників, одним із складових показників якої є: кількість статей закладу вищої освіти за науковим напрямом у наукових виданнях (журналах), які індексуються у наукометричних БД Scopus та/або WoS, з використанням як додаткового показника для наукових напрямів значення коефіцієнтів впливовості зазначених журналів; кількість наукових видань (журналів), засновником (співзасновником) яких є заклад вищої освіти, за науковим напрямом, які індексуються у наукометричних БД Scopus та/або WoS, кількість працівників закладу вищої освіти, які є членами редакційних колегій наукових видань (журналів), які індексуються у наукометричних БД Scopus та/або WoS.

4. Для забезпечення конкурсного відбору виконавців державного замовлення на підготовку фахівців (магістрів) ЗВО, які перебувають у сфері управління МОН, серед вимог: перелік штатних науково-педагогічних та наукових працівників, які мають не менше п'яти наукових публікацій у періодичних виданнях, які включено до науко метричної бази Scopus, або WoS із переліком цих публікацій; кількість публікацій, кількість цитувань, h-індекс, місце ЗВО у ранжуванні за індексом Гірша.

5. Для отримання наукового ступеня, особистого рейтингу науковця (наказ МОН України від 17.10.2012 р. №1112 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук») обов'язковим є наявність публікацій у виданнях іноземних держав, або у виданнях України, включених до міжнародних БД Scopus та WoS, що необхідно під час укладання контрактів з викладачами.

6. Для приведення наукових фахових видань університету у відповідність до вимог нового Переліку наукових фахових видань України (наказ МОН №32 п. 6 від 15.01.2018).

7. Для отримання грантів (бібліометричні показники виступають як критерії відбору ЗВО, окремих вчених для участі у цільових програмах для отримання грантової допомоги від різних фондів).

8. Для участі на конкурсній основі у відборі з метою безкоштовного доступу до БД WoS та Scopus [6].

Зростанню публікаційної активності науковців університету, збільшенню їх цитованості в міжнародних науко метричних БД Scopus, WoS сприятиме:

- активізація послуг з відстеження бібліометричних показників;
- допомога авторам у підборі видань для опублікування результатів наукової діяльності і дотримання норм публікаційної етики;
- аналіз відповідності періодичних видань вимогам наукометричних та реферативних БД, надання рекомендацій щодо вдосконалення редакційних політик наукових видань відповідно до міжнародних стандартів;
- відстеження авторських профілів ID Scopus, ID WoS (Researcher ID), допомога з підтримки їх в актуальному стані;
- постійне висвітлення результатів інформаційно-аналітичного моніторингу публікаційної активності авторів на сайті бібліотеки тощо.

Основні напрями діяльності бібліотеки Вінницького педуніверситету у здійсненні наукометричних та бібліометричних практик:

- моніторинг публікацій, цитувань, кількість авторів університету в БД WoS та Scopus.
- корегування єдиного профілю університету в БД WoS та Scopus (поєднано близько 40 варіантів назв ВДПУ), приведення до єдиної назви – Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University;
- наукометрична аналітика даних і її використання для надання довідок на замовлення ректорату;
- консультативно-практична допомога у створенні і редагуванні профілів вчених;
- надання довідок-підтверджень про наявність наукових праць, які опубліковані у періодичних виданнях, включених до WoS та Scopus;
- інформування про оновлення в переліках українських журналів, що індексуються в зарубіжних БД Scopus, WoS, а також складання списків іноземних журналів за тематикою досліджень університету, представлених в цих базах;
- створення і ведення розділу «Наукометрія» на сайті бібліотеки, відстеження динаміки бібліометричних показників.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Стратегія діяльності бібліотеки Вінницького педуніверситету вбачається у напрямі інформаційно-аналітичного моніторингу та бібліометричного аналізу системи документальних комунікацій університету, створення передумов для представлення науковців у міжнародних реферативних базах і пошукових системах (Scopus, WoS, Google Scholar та ін.), сприяння впровадженню наукових періодичних видань до міжнародних баз даних тощо [5, с.24].

На часі наукометричні дослідження та бібліометричні технології – пріоритетний напрям діяльності бібліотеки. Саме бібліотека повинна освоїти функції навігації в світових наукометричних системах, взяти на себе методичне забезпечення робіт з представлення в них наукового доробку вчених, підвищення його видимості в системі наукових комунікацій, а також підготовку для ректорату інформаційно-аналітичних матеріалів бібліометричного спрямування [4, с. 7].

У планах роботи освітянської книгозбірні – створення та підтримки в актуальному стані облікових записів службової БД Авторитетні файли індивідуальних авторів (АФ ІА), url-адреса всіх паспортів науковців: ID Scopus, Researcher ID (WoS), ORCID, Google Scholar; статистичні дані про кількість публікацій БД Scopus, WoS, індекси Гірша, дата актуалізації даних тощо.

Бібліотека, надаючи інформаційну підтримку навчальній, науковій та виховній діяльності, формуючи модель сучасної бібліотеки, прагне і надалі бути активним партнером на всіх стадіях життєвого циклу наукових досліджень вчених університету, сприяти підвищенню рейтингу закладу вищої освіти, значимості та статусу бібліотеки.

Список використаних джерел

1. Білоус В.С. Бібліотечні сервіси на допомогу адаптації університетської науки у глобальний інформаційний простір / В.С. Білоус // Вимірювання в бібліотеках: оцінка ефективності та якості роботи. Наукова бібліотека Харківського національного університету радіоелектроніки. Доповіді і-conference Інтернет-конференції: 6-10 червня 2017 р. – Режим доступу: <http://openarchive.nure.ua/bitstream/document/3668>
2. Білоус В.С. Наукометрія в університеті: роль та місце бібліотеки / Валентина Білоус // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С.15-16.
3. Колесникова Т. Бібліотека ВНЗ: відповідальність за поширення результатів наукових досліджень // Вища школа. – 2014. – № 4(118). – С. 7–26. – URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua:82/jspui/handle/123456789/2416>].
4. Копанєва В.О. Наукометрія у вищому навчальному закладі / В.О. Копанєва // Вимірювання в бібліотеках: оцінка ефективності та якості роботи Наукова бібліотека ХНУРЕ, 6-10 червня 2017 року. – Режим доступу: <http://lib.nure.ua/conf/category>
5. Назаровець М. Служба інформаційного моніторингу як структурний підрозділ сучасної академічної бібліотеки / М. Назаровець // Вісник Книжкової палати. – 2016. – № 8. – С.24-26.
6. Ніколаєнко Н.М. Публікаційна активність науковців ХНТУСГ в ресурсах Web of Science, Sci Verse Scopus, Google Scholar: аналітичний огляд / Н.М. Ніколаєнко // Бібліотеки і суспільство: рух у часі та просторі : III науково-практична інтернет-конференція «Бібліотеки і суспільство: рух у часі та просторі», НБ Харківського національного медичного університету, 22-29 жовтня 2018 р. – Режим доступу: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteka-i-suspilstvo?layout=edit&id=498>
7. Сербін О. Аспекти формування та вдосконалення сучасної бібліотечної освіти / О. Сербін, Т. Ярошенко // Вісник Книжкової палати. – 2016. – № 8. – С. 12-15.

REFERENCES

1. Bilous V.S. Bibliotechni servisy na dopomohu adaptatsii universytetskoï nauky u hlobalnyi informatsiinyi prostir [Library Services to Help Adapt University Science to the Global Information Space]. Measurement in libraries: evaluation of efficiency and quality of work. Scientific Library of the Kharkov National University of Radio Electronics. Reports i-conference Internet conferences: June 6-10, 2017. URL: <http://openarchive.nure.ua/bitstream/document/3668> [in Ukrainian].
2. Bilous V.S. Naukometriia v universyteti: rol ta mistse biblioteky [University Science: role and place of the library] Bibliotechnyi forum: istoriia, teoriia i praktyka. – 2018. № 1. – P. 15-16 [in Ukrainian].
3. Kolesnykova T. Biblioteka VNZ: vidpovidalnist za poshyrennia rezultativ naukovykh doslidzhen [University Library: Responsibility for Distribution of Research Results]. Vyshcha shkola. 2014. № 4 (118). P. 7-26. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua:82/jspui/handle/123456789/2416> [in Ukrainian].

4. Kopanieva V.O. Naukometriia u vyshchomu navchalnomu zakladi [Knowledge studies at a higher educational institution] Measurement in libraries: estimation of efficiency and quality of work Scientific Library of KNURE, June 6-10, 2017. URL: <http://lib.nure.ua/conf/category> [in Ukrainian].

5. Nazarovets M. Sluzhba informatsiinoho monitorynhu yak strukturnyi pidrozdil suchasnoi akademichnoi biblioteky [Information monitoring service as a structural subdivision of the modern academic library]. Visnyk Knyzhkovoï palaty. 2016. № 8. P. 24-26 [in Ukrainian].

6. Nikolaienko N.M. Publikatsiina aktyvnist naukovtsiv KhNTUSH v resursakh Web of Science, Sci Verse Scopus, Google Scholar: analitychnyi ohliad [Public activity of the scientists of KHNTUCH in the resources of Web of Science, Sci. Verse Scopus, Google Scholar: An Analytical Review]. Biblioteky i suspilstvo: rukh u chasi ta prostori : III naukovo-praktychnainternet-konferentsiia«Biblioteky i suspilstvo: rukh u chasi ta prostori», NB Kharkivskoho natsionalnoho medychnoho universytetu, 22-29.10. 2018. URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteka-i-suspilstvo?layout=edit&id=498> [in Ukrainian].

7. Serbin O., Yaroshenko T. Aspekty formuvannia ta vdoskonalennia suchasnoi biblioteknoi osvity [Aspects of the formation and improvement of modern library education]. Visnyk Knyzhkovoï palaty. 2016. № 8. P. 12-15 [in Ukrainian].

В.С. Белоус

НАУКОМЕТРИЧЕСКИЕ И БИБЛИОМЕТРИЧЕСКИЕ ПРАКТИКИ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БИБЛИОТЕКИ УЧРЕЖДЕНИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье подчеркнута важность увеличения уровня присутствия науки в глобальном научно-информационном пространстве. Определены основные направления деятельности библиотеки современного учреждения высшего образования. Показана роль библиотеки в увеличении публикационной активности ученых в свете действующих нормативных документов об образовательной деятельности. Акцентировано внимание на вопросе внедрения наукометрических и библиометрические технологий. Освещен опыт работы библиотеки Винницкого педуниверситета.

Ключевые слова: публикационная активность, БД WoS БД Scopus, Google Scholar, библиометрические и наукометрические технологии, библиотека Винницкого педуниверситета.

V.S. Bilous

**Scientometric and bibliometric practices in the activity of the library of higher
education institution**

The article stressed the importance of increasing the level of presence of science in the global scientific and information space. The main activities of the library of a modern institution of higher education. The role of the library in increasing the publication activity of scientists in the light of current regulatory documents on educational activities is shown. Attention is focused on the introduction of scientometric and bibliometric technologies. The experience of the library of Vinnytsia Pedagogical University is covered.

Innovative transformations in the content, forms and methods of library activities, using metric measurements affect the improvement of scientific activities of the institution, give significant social results.

The use of scientific methods of analysis, synthesis, analogy, comparison, forecasting allowed us to examine the results of implementation of innovative communications initiatives in the library of the university.

Introduction to the practice of library activities certain areas will prevent the «dissipation» of documentary scientific information resources of the university, will contribute to their consolidating, will increase the importance of scientific publications and the authority of the Ukrainian science in General.

Current and future activities of the library of the higher school in integration of scientific publications to international information space are highlighted. Discusses their practical implementation on the example of the libraries of Vinnytsia State M. Kotsiubynskyi Pedagogical University.

Innovative transformations in the content, forms and methods of library activities, using metric measurements affect the improvement of scientific activities of the institution, give significant social results.

Introduction to the practice of library activities certain areas will prevent the «dissipation» of documentary scientific information resources of the university, will contribute to their consolidating, will increase the importance of scientific publications and the authority of the Ukrainian science in General.

The role of the university library in the process of increasing the representation of the Ukrainian science in the world of scholarly communication. The proposed strategy, the implementation of which should characterize a modern librarian as a "role model" for the community of the university in the implementation of electronic models of scientific communication. The level of development of science and technology is crucial to the progress of society. The need to increase the presence of science in the global scientific information space, increase its influence in the world. *The emphasis is on the issue of the introduction of scientometric and bibliometric technologies. The experience of the library of Vinnytsia Pedagogical University is covered.*

Keywords: *publication activity, WoS database, DB Scopus, Google Scholar, bibliometric and science-technology technologies, library of Vinnytsia Pedagogical University.*

У статті підкреслюється важливість збільшення присутності науки в глобальному науково-інформаційному просторі. Визначено основні напрямки діяльності бібліотеки сучасного вищого навчального закладу. Показано роль бібліотеки у збільшенні видавничої активності вчених у світлі сучасних нормативних документів про освітню діяльність. Інноваційні перетворення у змісті, формах і методах діяльності бібліотеки, використовуючи метричні вимірювання, впливають на поліпшення наукової діяльності установи, дають значні соціальні результати. Використання наукових методів аналізу, синтезу, аналогії, порівняння, прогнозування дозволило вивчити результати впровадження інноваційних комунікативних ініціатив у бібліотеці університету. Введення в практику бібліотечної діяльності певних областей дозволить запобігти «розсіюванню» документальних наукових інформаційних ресурсів університету, сприятиме їх зміцненню, підвищить значення наукових публікацій і авторитету української науки в цілому. Висвітлено поточну та майбутню діяльність бібліотеки вищої школи з інтеграції наукових публікацій у міжнародний інформаційний простір. Обговорюється їх практична реалізація на прикладі бібліотек

Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського. Інноваційні перетворення у змісті, формах і методах діяльності бібліотеки, використовуючи метричні вимірювання, впливають на поліпшення наукової діяльності установи, дають значні соціальні результати.

Введення в практику бібліотечної діяльності певних областей дозволить запобігти «розсіюванню» документальних наукових інформаційних ресурсів університету, сприятиме їх зміцненню, підвищить значення наукових публікацій і авторитету української науки в цілому. Роль університетської бібліотеки в процесі підвищення представництва української науки у світі наукового спілкування. Запропонована стратегія, реалізація якої повинна характеризувати сучасного бібліотекаря як «зразку для наслідування» для спільноти університету у впровадженні електронних моделей наукового спілкування. . Необхідність збільшення присутності науки в глобальному науковому інформаційному просторі, збільшення її впливу в світі. Акцент робиться на проблемі впровадження наукометричних і бібліометричних технологій. Висвітлено досвід роботи бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету.